

Latvijas apdzīvotība un apdzīvojums

Latvijas apdzīvotība un apdzīvojums veidojies ilgā vēsturiskā attīstībā, un to ir noteikuši galvenokārt dabas apstākļi – reljefs, iekšējie ūdeņi, augsnes, klimats. Mūsu valstij ir izdevīgs ģeogrāfiskais stāvoklis un dzīvošanai labvēlīgi dabas apstākļi.

Latvijas teritorija nav blīvi apdzīvota. Vidējais **iedzīvotāju blīvums** ir viens no zemākajiem Eiropā. 2019. gadā iedzīvotāju blīvums Latvijā bija 30 cilvēki uz 1 kvadrātkilometru (km²). Mūsu valstī vēsturiski izveidojusies nevienmērīga **apdzīvotība**. Visblīvāk apdzīvoti ir Pierīgas un Zemgales novadi. Rīgā vien 2019. gadā dzīvoja 33 % no valsts iedzīvotājiem. Retāk apdzīvotas ir lauku teritorijas Kurzemes ziemeļos, Vidzemes ziemeļos un Latgales austrumos.

Divi galvenie **apdzīvojuma veidi** ir lauku un pilsētu apdzīvojums. Latvijā ir divi lauku apdzīvoto vietu tipi – ciemi un viensētas. Viensētas ir lauku apdzīvotās vietas, kur katru ēku puduri ieskauj plaši tūrumi un pļavas. Daudzās viensētās ir izveidotas zemnieku saimniecības. Laukos attīstās lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība, kā arī lauku tūrisms. Lielajās zemnieku saimniecībās ir nepieciešami strādnieki. Taču daudzās lauku apdzīvotās vietās darbavietu nav. Daudzviet tuvumā nav skolas, sabiedriskā transporta, veikalu, nenotiek kultūras pasākumi, nav pieejama veselības aprūpe. Dažreiz tiek piedāvāts darbs, bet alga ir maza un nav kur dzīvot. Tāpēc cilvēki dodas uz pilsētām, kur ir lielākas iespējas atrast darbu, izīrēt dzīvokli vai māju, ir skolas, veikali, poliklīnikas u. c. iestādes. Pilsētās iedzīvotājiem ir vieglāk atrast darbu atbilstoši savai profesijai dažādās saimniecības nozarēs: rūpniecībā, tirdzniecībā, transportā, izglītībā, kultūrā, veselības aprūpes jomā u. c. Tajās ir lielākas iespējas apmeklēt arī dažādus kultūras pasākumus. Īpaši aktīvi uz dzīvi pilsētās pārceļas jaunieši. Tāpēc iedzīvotāju skaits pieaug Rīgā un Pierīgā un citās lielākajās pilsētās, bet Latvijas laukos, īpaši Latgales austrumos, iedzīvotāju skaits samazinās. Iedzīvotāju skaits laukos samazinās arī ārējās migrācijas rezultātā. Cilvēki pārceļas uz dzīvi citās valstīs labāka darba un lielākas peļņas meklējumos.

2019. gadā Latvijā 68 % iedzīvotāju dzīvoja pilsētās. Visvairāk iedzīvotāju bija Rīgā (vairāk nekā 632 000), Daugavpilī (vairāk nekā 82 000) un Liepājā (vairāk nekā 68 000). Maz iedzīvotāju bija Durbē (500), Subatē (606), Ainažos (663), Baltinavas novadā (963), Alsungas novadā (1289), Mērsraga novadā (1439).

Lai noskaidrotu iedzīvotāju skaitu kādā konkrētā teritorijā vai visā valstī, notiek **tautas skaitīšana**. Latvijā tautas skaitīšana notiks 2021. gadā. Tās uzdevums ir precizēt pastāvīgo iedzīvotāju skaitu valstī un iegūt cita veida informāciju par valsts iedzīvotājiem.